

V Á N O C E

Jen ještě
nepropást tu chvíli před půlnocí
kdy vstává sníh
a z vody vyplouvají šperky

Jen ještě
uslyšet chór doutnajících
jakoby se na obzoru zableskly meče

Jen ještě
potají dojít ke studni
a vyčistit ji
před zraky nevěřících špehů
větévkou jasanu

Jaromír Hořec

/Přetištěno ze sborníku "Na střepech volnosti", který obsahuje verše nepublikujících českých básníků. Shromáždily se tu v uspořádání Zdenka Hrubého a s doslovem Jana Trefulky básně 45 autorů včetně poslední básně Jaroslava Seiferta spolupracujícího při vzniku almanachu. Básně doprovází jedenáct původních grafik Jiřího Jiráska/.

L I S T O V Á N Í V L E X I K O N U

"Lexikon české literatury I, A - G" vydaný před časem v pražském nakladatelství ACADEMIA byl už podroben rozboru a kritice. Dokonce Rudé právo vytlo, že jeho pořadatelé "přehlédli" některé významné literární činitele a tvůrce, například dílo Václava Černého. Škoda, že mu redakce lexikonu nemohla odpovědět. Sdělila by, že zákaz otisknout heslo o tomto největším českém kritikovi v pošaldovském období přišel od Ústředního výboru KSČ, který vydává kritizující Rudé právo.

Třebaže se již v mnohém prosadila tendence k objektivnosti, leckde šla redakce lexikonu ještě po starých cestách. Tak u Lumíra Čivrného uvedla, "že koncem šedesátých let se dopustil vážných politických chyb a od té doby se neúčastní veřejného a politického života." U literátů nezákonně odsouzených do vězení v padesátých letech se tyto zločiny popisují velmi laconicky a neúplně. Třeba Bedřich Fučík: "1951 byl zatčen a odsouzen, 1960 byl amnestován /1967 rehabilitován/!"

"Nepřesnost" ovládá také hesla o spisovatelích žijících v cizině. Lexikon je charakterizuje stylem policejního hlášení: "Ivan Blatný se odmítl vrátit z Velké Británie. Emigrací se vyřadil z vývoje naší literatury." O Janu Čepovi, který odešel z Československa v roce 1948, se píše: "...přímými politickými glosami oslaboval svoji uměleckou pozici v naší literatuře. Logickým důsledkem tohoto zaměření byla pak Čepova izolace ve vývoji naší po- válečné umělecké tvorby, emigrace a nakonec opuštění beletrie vůbec."

Na milost vzal lexikon spisovatele Jaroslava Foglara, o němž otiskuje věcné heslo s dovětkem: "Protikladné názory na hodnotu literární i pedagogické činnosti vyvolávaly rozsáhlé diskuse." Kdyby jen to, pomyslí si jistě čtenáři Foglarových knížek, kteří znají dobře pozadí zákazů a umlčování jeho děl od roku 1969 až do současnosti nemluvě o padesátých letech.

Kdo čte pozorně seznam vydaných prací, zastaví se nesporně u Bedřicha Fučíka. Zaznamenává se tu jeho kniha "Sedmero zastavení". Pozoruhodné, protože tyto studie a portréty vyšly nejdříve ve strojopisném opisu vlastní Fučíkovou péčí a v roce 1981 je knižně vydal, nemýlím-li se, K. Jadrný ve své edici "Arkýř" v Německé spolkové republice. Náhoda, dobrá vůle? Ať je to jakkoliv, mohl by to být i příklad. Autoři podobných přehledů i dalších dílů lexikonu by napříště měli uvádět díla vydaná nejen v současných oficiálních nakladatelstvích, ale i opsaná ve strojopisech nebo vytištěná v českých nakladatelstvích v cizině. To vše je součástí české literatury.

Jaromír H o ř e c